

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Liliana Catan,

Judecători – Ion Guzun, Elena Cobzac

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Anatolie Istrate în numele inculpatului Nicolae Secrieru și ultimul, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

*Secrieru Nicolae XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 20.06.2016 până la 16.07.2019;

Instanța de apel de la 15.08.2019 până la 18.12.2019;

Instanța de recurs de la 26.02.2020 până la 29.07.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 16 iulie 2019, procesul penal intentat în privința lui Nicolae Secrieru, în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă intentată de Pavel Roșca împotriva lui Nicolae Secrieru privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea de la Nicolae Secrieru în beneficiul lui Pavel Roșca suma de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cu respingerea în rest a pretențiilor privind încasarea prejudiciului material și moral, ca neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Nicolae Secrieru activând în calitate de vice-primar al or. Ialoveni, la 19 iunie 2006, depășindu-și în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate prin lege, la cererea verbală a cet. Grigore Bugai, a semnat și eliberat ultimului pentru a fi prezentat la Oficiul Cadastral Teritorial Centru, filiala Ialoveni, în scopul înregistrării dreptului de proprietate, certificat cu nr. 178, prin care a desemnat ca deținător al dreptului de proprietate asupra terenului din XXXXX, pe cet. Grigore Buhai domiciliat în XXXXX,

în baza deciziei Primăriei nr. 11/8 din 10 noiembrie 1994, deși cunoștea cu certitudine că prin decizia Consiliului local Ialoveni nr.02-06 din 30 iulie 2003, lotul indicat a fost transmis în proprietatea lui Budeanu Gheorghe, iar la 21 iunie 2006, a corectat și modificat unipersonal titularul de drepturi și locul amplasării bunului imobil în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXXXXX, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Centru, filiala Ialoveni la 11 noiembrie 2003, asupra terenului cu suprafața de 0,0597 ha din or. Ialoveni, XXXXX, eliberat pe numele lui Gheorghe Budeanu, care deținea dreptul de proprietate asupra bunului imobil indicat, în baza deciziei Consiliului local Ialoveni cu nr. 06 din 30 iulie 2003, indicându-l ca titular de drepturi asupra bunului menționat pe cet. Grigore Buhai, în baza deciziei Primăriei nr. 11/8 din 10 noiembrie 1994, prin ce l-a lipsit de dreptul de proprietate pe cet. Gheorghe Budeanu.

Ca urmare a acțiunilor inculpatului, la 14 martie 2007, Grigore Bugai în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren cu nr. cadastral XXXXX din XXXXX, în care au fost introduse ilegal modificările menționate de către Nicolae Secrieru, a înstrăinat acest teren lui Pavel Roșca, contra sumei de 7 900 Euro, echivalent a 132 432, 44 lei, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei și cu valoarea cadastrală de 55 163 lei.

La 15 octombrie 2014, prin decizia Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX, a fost recunoscut după Gheorghe Budeanu.

3. Nefiind de acord cu decizia pronunțată de către instanța de fond a declarat apel inculpatul Nicolae Secrieru și avocatul Anatolie Istrate în numele acestuia, și avocatul Andrei Micu în numele părții vătămate Pavel Roșca, invocând dezacordul cu sentința atacată.

3.1. În motivarea cererii de apel, inculpatul și avocatul Anatolie Istrate au invocat prezența încălcărilor de procedură, și anume, că în mod contrar prevederilor art. 282, 325 Cod de procedură penală, acuzatorul de stat a modificat învinuirea în privința inculpatului fiind exclus alin. (3) al art. 328 Cod penal, pe când prevederile legislative menționate indică la modificarea învinuirii în sensul agravării ei. Ordonanța procurorului cu privire la modificarea învinuirii nu a fost adusă la cunoștință inculpatului, nu a fost dată citirii în ședința de judecată, iar instanța nu a verificat și interogat inculpatul vis-à-vis de învinuirea adusă, fapt ce consideră că constituie încălcarea flagrantă a dreptului la apărare acordat inculpatului prin priza art. 17 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

De asemenea, apelanții au invocat că, prima instanță nu s-a expus referitor la toate cererile și demersurile invocate de apărare în ședința preliminară, referitor la

solicitarea încetării procesului penal; sentința este neîntemeiată și din motivul lipsei bazei probatorii ce ar confirma componenta infracțiunii, invocând în acest sens că instanța de judecată, urma să rețină și să dea apreciere faptul că procurorul nu a probat prin careva probe concludente și pertinente interesul material al inculpatului, năzuința de a obține careva avantaje nepatrimoniale precum și survenirea prejudiciului ca urmare a acțiunilor acestuia.

Astfel, au solicitat casarea sentinței rejudecarea cauzei de către instanța de apel conform ordinii stabile pentru prima instanță cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Nicolae Secrieru să fie achitat de comiterea infracțiunii imputate și anume a celei prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, din motivul lipsei faptului infracțiunii, cu reabilitarea completă a acestuia.

3.2. În motivarea cererii de apel, avocatul Andrei Micu a invocat dezacordul cu sentința primei instanțe și a menționat asupra netemeinicii acesteia în partea respingerii încasării prejudiciului moral solicitat de către partea vătămată, iar în argumentarea poziției sale, în esență a indicat că pe parcursul cercetării circumstanțelor referitor la deposedarea lui Pavel Roșca de terenul ce-i aparținea, ultimului i-au fost cauzate suferințe psihice și permanente stări de stres, care au durat începând cu anul 2008 și până în prezent.

Apelantul a menționat că nu este justificată concluzia primei instanțe privind respingerea încasării pretențiilor de ordin material invocate de partea vătămată Pavel Roșca în cuantum de 100 mii de lei, menționând că având o hotărâre definitivă de încasare a sumei de 7 900 euro de la Grigore Bugai până în ziua de azi a primit vreo 10 000 lei, fără a cunoaște când va putea primi întreaga sumă.

Întru confirmarea afectivității psihice și morale a părții vătămate, apelantul a invocat că ultimul nu are un loc de muncă stabil, astfel că și suma de 7900 euro este pentru el o sumă mare, având în vedere că are la întreținere un copil minor, fiind unicul întreținător.

Astfel, a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral spre încasare de la inculpat suma prejudiciului moral de 100 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică și reprezentare în instanța de apel în sumă de 5 000 de lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019, apelul declarat de către inculpatul Nicolae Secrieru și avocatul Anatolie Istrate în numele inculpatului, a fost respins ca fiind neîntemeiat, iar apelul declarat de către avocatul Andrei Micu în numele părții vătămate Pavel Roșca a fost admis, casată parțial sentința, în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, și anume:

„Se încasează de la inculpatul Nicolae Secrieru în beneficiul părții vătămate Pavel Roșca suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cu respingerea în rest a pretenției, ca fiind neîntemeiată și se încasează de la inculpatul Nicolae Secrieru în beneficiul părții vătămate Roșca Pavel suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată în instanța de apel”.

4.1. Reieșind din materialele dosarului, contrar argumentelor părții apărării, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a stabilit corect că acțiunile săvârșite de inculpatul Nicolae Secrieru constituie infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, adică *„depășirea atribuțiilor de serviciu, caracterizată prin săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice”.*

Astfel, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Nicolae Secrieru nu și-a recunoscut vina, vinovăția acestuia în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal se dovedește integral prin următoarele probe: *declarațiile părții vătămate Pavel Roșca (f.d.36-38, vol.II); declarațiile martorilor Grigore Bugai (f.d. 44-46, vol.II); Nina Vîrlan (f.d.47-48, vol.II); Teodor Tagadiuc (f.d.51-53, vol.II); Parascovia Calmîș (f.d.54-55, vol.II); titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX (f.d.84, vol.I); dosarul cadastral al bunului imobil cu nr. XXXXX (f.d.76, vol.I); copia deciziei Primăriei or. Ialoveni cu nr. 11/8 din 01 noiembrie 1994 (f.d.52-69, vol.I); registrul pentru evidența cetățenilor ce primesc loturi pentru construcția caselor, registrul de evidența a titlurilor eliberate „Primăria or. Ialoveni, mun. Chișinău anul 2003” și decizia nr. 03-03 din 30 iulie 2003 cu privire la constituirea comisiilor constitutive de specialitate a consiliului orașenesc și comisiilor primăriei, recunoscute în calitate de mijloace materiale de probă prin ordonanța din 12 aprilie 2016 (f.d.161-167, vol.I).*

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine că, Nicolae Secrieru a comis infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, adică *„depășirea atribuțiilor de serviciu, caracterizată prin săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice”.*

Instanța de apel a susținut poziția instanței de fond care a indicat că, fapta incriminată inculpatului - depășirea atribuțiilor de serviciu, odată cu modificările operate prin Legea nr. 245 din 02.12.2011, nu a fost dezincriminată, subiectul activ al infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal fiind persoana publică, conținutul căruia a fost relevat în art. 123 alin. (2) Cod penal (Legea nr. 245 din 02.12.2011, în vigoare 03.02.2012). Contrar alegațiilor apărării precum că, soluția instanței de fond este

neîntemeiată din lipsa bazei probatorii ce ar confirma componența infracțiunii, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, or, concluzia primei instanțe este una corectă, și anume că se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal. Astfel, reieșind din prevederile art. 34, 36 și 39 din Legea nr.123 din 18.03.2003 privind administrația publică locală (în vigoare la data comiterii faptei), nu se regăsește în atribuțiile primarului sau viceprimarului - rectificarea sau modificarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. În acest sens, conform art.18 alin.(3) din Legea nr.123 din 18.03.2003 privind administrația publică locală (în vigoare la data comiterii faptei), în coroborare cu art.10 Cod funciar și art.38 alin.(3) din Legea nr.1543 din 25.02.1998 cu privire la cadastrul bunurilor imobile, autentificarea drepturilor deținătorilor de terenuri ține de competența consiliilor orășenești, în modul stabilit de lege (astfel orice modificare, corectare a drepturilor deținătorului de teren se operează tot de consiliu), iar greșelile care nu au caracter tehnic (indicarea greșită a tipului de drept, a denumirii titularului de drepturi, componența bunului imobil, denaturarea mărimii cotelor în proprietatea comună, a coordonatelor hotarelor, exceptând transformarea coordonatelor punctelor de hotar dintr-un sistem de coordonate în altul, și alte greșeli care lezează drepturile și interesele legitime ale titularilor de drepturi sau ale altor persoane) se corectează cu consimțământul exprimat în scris al fiecărui titular de drepturi ale cărui interese sunt atinse sau în temeiul hotărârii judecătorești irevocabile.

Cu referire la argumentele apărării privind încălcărilor de procedură, și anume că acuzatorul de stat a modificat învinuirea în privința inculpatului, fiind exclus alin. (3) al art.328 Cod penal, pe când prevederile legislative menționate indică la modificarea învinuirii în sensul agravării ei, iar ordonanța de modificare a învinuirii nu i-a fost adusă la cunoștință inculpatului, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate, or din demersul acuzatorului de stat, prezent în ședința de judecată a instanței de fond din 03.06.2019 și inclusiv din textul ordonanței de învinuire din 03.06.2019, rezultă că lui Nicolae Secrieru i se impută o nouă calificare a aceluiași acțiuni săvârșite în perioada 19.06.2006 - 21.06.2006, dar nu are loc modificarea învinuirii.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentele apărării precum că, ordonanța din 03.06.2019 nu a fost adusă la cunoștință inculpatului, or în actul procedural menționat (f.d.108-109, vol.II) este indicat sub semnătură „*cu ordonanța am făcut cunoștință*”, iar din procesul - verbal al ședinței de judecată din 03.06.2019 (f.d.110, verso), rezultă că ordonanța menționată i-a fost înmănată inculpatului sub semnătură, iar la întrebarea președintelui ședinței dacă părțile doresc să dea explicații suplimentare ori să formuleze cereri/demersuri pentru completarea cercetării

judecătorești, careva completări nu au fost, participanții fiind de acord cu finalizarea cercetării judecătorești.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic argumentele apărării privind nesoluționarea cererilor, demersurilor din ședința de judecată preliminară, or din procesul - verbal al ședinței preliminare din 08.12.2016 și continuarea acesteia la 19.12.2016 (f.d.21, vol.II) nu se atestă careva cereri sau demersuri nesoluționate de către instanța de fond, părții apărării fiindu-i oferit termen și ulterior aceasta a prezentat referință asupra rechizitoriului.

Mai mult, instanța de apel a constatat că pe parcursul cercetării judecătorești, au fost administrate probe solicitate și prezentate în apărarea inculpatului, acesta a beneficiat de asistența juridică a unui avocat ales, de un proces contradictoriu, fiindu-i respectat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Astfel, reieșind din circumstanțele elucidate, prima instanță a conchis corect că inculpatul a comis fapta de depășire a atribuțiilor de serviciu, în perioada de timp 19.06.2006 - 21.06.2006.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, în redacția în vigoare la data comiterii infracțiunii, era prevăzută sancțiunea cu amendă în mărime de la 150 la 400 de unități convenționale sau închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani. Așadar, aceasta este o infracțiune mai puțin gravă, iar conform art.60 alin.(1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Prin urmare, dat fiind că infracțiunea s-a consumat la 21.06.2006, rezultă că la etapa examinării cauzei, termenul prescripției tragerii la răspundere penală a expirat, considerente pentru care, prima instanță a conchis corect că procesul penal în privința lui Nicolae Secrieru urmează a fi încetat în temeiul art. 60 alin. (1) lit. b) și art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală.

Cu referire la apelul avocatul Andrei Micu în numele părții vătămate, instanța de apel a admis ca întemeiate argumentele privind netemeinicia soluției instanței de fond în latura civilă. Or, nu este clar de ce instanța de fond a respins cerința părții vătămate de încasare a prejudiciului moral, atâta timp cât a stabilit că inculpatul Nicolae Secrieru este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și s-a constatat că anume în urma acțiunilor ilegale ale lui Nicolae Secrieru părții vătămate Pavel Roșca i-a fost cauzat un prejudiciu material prin deposedarea bunului procurat, fiind nevoit să-și recupereze contravaloarea acestuia prin hotărârea instanței de judecată, în cadrul unui proces civil de judecată.

În acest context, instanța de apel a admis parțial cerința părții vătămate Pavel Roșca privind încasarea de la inculpat a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

Astfel, soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral cauzat părții vătămate Pavel Roșca, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 1422 și 1423 Cod civil (în redacția în vigoare la data comiterii infracțiunii), ale art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, iar la determinarea cuantumului acestuia, urmează a fi luate în considerație atât gravitatea cauzării suferințelor psihice ale părții vătămate, cât și date obiective care certifică acest fapt, și anume nivelul suportării suferințelor în urma deposedării termenului procurat, recuperarea contravalorii acestuia prin hotărârea instanței civile.

În ceea ce privește volumul prejudiciului moral cauzat părții vătămate, instanța de apel a menționat că partea vătămată cu certitudine a suferit anumite prejudicii morale, chiar dacă prin hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni nr.2-1026/17 din 18 iunie 2018, s-a încasat de la Grigore Bugai în beneficiul lui Pavel Roșca prejudiciul material în mărime de 7 900 de euro.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a constatat că suma de 10 000 de lei constituie o compensare echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală și este în măsură să remedieze suferințele suportate de partea vătămată.

De asemenea, instanța de apel a conchis că este întemeiată și solicitarea părții vătămate privind încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate Pavel Roșca a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 5 000 de lei, confirmate prin bonul de plată nr. 990888 din 20.07.2019 eliberat de C.A. „Micu Andrei” (f.d.145, vol.II), apreciindu-le rezonabile și necesare, or, partea vătămată a fost reprezentată la examinarea cauzei în instanța de apel de avocatul Andrei Micu.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Anatolie Istrate în numele inculpatului, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată din motivul lipsei în acțiunile acestuia a componentei de infracțiune.

În motivarea celor solicitate, apărătorul susține că, decizia instanței de apel este una nemotivată și neîntemeiată.

Cu referire la acțiunea civilă, apărătorul susține că, nu a fost semnată de către partea vătămată Pavel Roșca și este una neîntemeiată, or, Nicolae Secrieru nu a adus prejudicii părții vătămate și nu a luat bani de la ultimul.

De asemenea, avocatul ca și în cererea de apel remarcă că, acuzatorul de stat în mod contrar prevederilor art. 282, 325 Cod de procedură penală, a modificat învinuirea în privința inculpatului fiind exclus alin. (3) al art. 328 Cod penal, pe când

prevederile legislative menționate indică la modificarea învinuirii în sensul agravării ei.

Totodată, recurentul indică că, instanțele de fond nu au indicat cu precizie care anume acțiuni întreprinse de către inculpat nu intrau în atribuțiile sale.

În rest, apărătorul susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanțele de fond, indicând că la cauză lipsesc probe ce să dovedească indubitabil vinovăția inculpatului în cele imputate, or, ultimul nici nu a întocmit titlul de proprietate, acesta fiind emis de către OCT Ialoveni, semnat de către primarul orașului Ialoveni, secretar și inginer.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat se constată că, apărarea invocă eroarea de drept prevăzută la pct. (8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal subliniază că, eroarea gravă de fapt trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, și anume, stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt. Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între

cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul penal o consideră ca neîntemeiată. La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (*persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea*).

Colegiul penal reține că, instanța de apel judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, menținând sentința instanței de fond prin care în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală a încetat procesul penal în privința inculpatei din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Elementul material al excesului de putere sau al depășirii atribuțiilor de serviciu presupune săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care încalcă în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor funcționale acordate prin lege.

În cadrul soluționării problemei tragerii la răspundere penală a persoanei publice, este necesară delimitarea clară a competenței funcționarului.

Pentru a stabili cu precizie competența (materială, teritorială, personală) a unei persoane publice cu funcție de răspundere trebuie să cunoaștem legile, hotărârile Guvernului, regulamentele, ordinele și instrucțiunile departamentale și cele de ordine inferioară, în baza cărora persoana își exercită atribuțiile de funcție.

Excesul de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu a persoanei publice cu funcție de răspundere se prezumă a fi săvârșit numai în cadrul exercitării atribuțiilor funcționale și prin urmare, instanța de apel just a constatat că, Nicolae Secieru a comis fapta prejudiciabilă de depășire a atribuțiilor de serviciu, or, acesta a corectat unipersonal titularul de drepturi și locul amplasării bunului imobil în titlul de autentificare a dreptului de deținător de teren cu nr. cadastral XXXXX.

De asemenea, Colegiul penal reține că, argumentul precum că nu au fost întrunite elementele infracțiunii este neîntemeiat, or, instanța de apel în decizie corect a constatat că în acțiunile inculpatului sunt prezente toate elementele constitutive a

infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referirilor la nevinovăția inculpatului, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul le însușește.

Mai mult decât atât, Colegiul penal respinge ca fiind nefondate alegațiile apărării precum că, acuzatorul de stat a modificat învinuirea în privința inculpatului, fiind exclus alin. (3) al art. 328 Cod penal, pe când prevederile legislative menționate indică că modificarea învinuirii se face în sensul agravării ei, totodată ordonanța de modificare a învinuirii nu i-a fost adusă la cunoștință inculpatului, or, instanța de apel corect a menționat că „(...) din demersul acuzatorului de stat, prezent în ședința de judecată a instanței de fond din 03.06.2019 și inclusiv din textul ordonanței de învinuire din 03.06.2019, rezultă că lui Nicolae Secrieru i se impută o nouă calificare a aceluiași acțiuni săvârșite în perioada 19.06.2006 - 21.06.2006, dar nu are loc modificarea învinuirii” (vezi pct. 4.1. din prezenta decizie).

Subsecvent, Colegiul penal reamintește faptul că, procurorul a emis ordonanța menționată în urma modificărilor operate prin Legea nr. 245 din 02.12.2011, prin care nu au fost dezincriminate faptele comise de către inculpat, ci doar cuvintele „cu înaltă funcție de răspundere” au fost substituite cu cuvintele „cu funcție de demnitate publică”, conținutul căruia a fost relevat în art. 123 alin. (2) Cod penal (vezi Legea nr. 245 din 02.12.2011, în vigoare 03.02.2012).

Colegiul penal remarcă că, procurorul a emis respectiva ordonanță drept urmare a constatărilor Curții Constituționale, care prin hotărârea nr.22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a art.328 alin. (3) lit. d) Cod penal (*excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave, Sesizarea nr.94g/2018*), Curtea a declarat articolul nominalizat ca neconstituțional, reținând că nu există niciun text normativ care ar defini noțiunea de „urmări grave”, utilizată în art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal.

În acest sens, instanța de recurs ordinar stabilește ca fiind corectă poziția instanțelor de fond în această parte, care în scopul evitării riscului ca urmarea

prejudiciabilă a acțiunilor inculpatului Nicolae Secrieru să fie catalogată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei care au competența aplicării legii penale, au admis ordonanța procurorului în acest sens.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile apărării precum că, respectiva ordonanță nu i-a fost adusă la cunoștință inculpatului, or din materialele cauzei se confirmă faptul că la data de 03 iunie 2019, procurorul i-a adus la cunoștință ordonanța, pentru ce a și semnat (f.d. 108-109, vol. II).

Totodată, Colegiul penal respinge ca neîntemeiată poziția apărării precum că, instanța de apel eronat a admis acțiunea civilă, deoarece inculpatul nu a adus careva prejudicii părții vătămate, or, instanța de apel indică în dispozitiv că admite parțial acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, iar în partea descriptivă a deciziei se expune motivat și clar care împrejurări au dus la admiterea în această parte a acțiunii civile.

Astfel, instanța de apel corect a menționat că „(...) *partea vătămată cu certitudine a suferit anumite prejudicii morale, chiar dacă prin hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni nr.2-1026/17 din 18 iunie 2018, s-a încasat de la Grigore Bugai în beneficiul lui Pavel Roșca prejudiciul material în mărime de 7 900 de euro*”.

Respectiv, având în vedere esența încălcării invocate de către apărătorul inculpatului, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte, care constituie componentă de infracțiune, este în drept să ceară, în condițiile legii procesual-penale, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune. Exercițarea acțiunii civile depinde de voința părții vătămate, care consideră că a suferit un prejudiciu în urma infracțiunii comise de inculpat.

Art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În cazul în care partea vătămată a fost recunoscută ca parte civilă și a înaintat acțiunea civilă, aceasta este soluționată de instanță în ordinea prevăzută de art. 225 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal se raliază constatărilor din decizia instanței de apel și susține că corect instanța, având la bază prevederile din art. 219 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, a menționat că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea în natură a obiectelor sau a

contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală, precum și repararea prejudiciului moral.

Totodată, este important de a specifica că soluția adoptată în partea prejudiciului produs prin infracțiune este motivată, și în acest sens Colegiul penal mai menționează că potrivit art. 1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul ilicit cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța de apel la estimarea quantumului prejudiciului moral a ținut cont de prejudiciile cauzate personalității afective, categoria în care intră suferințele psihice, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare.

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel stabilind valoarea prejudiciului moral a ținut cont de jurisprudența CtEDO, nefiind disproporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Anatolie Istrate în numele inculpatului Nicolae Secrieru și ultimul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Secrieru Nicolae XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **26 august 2020**.

Președinte:

Liliana Catan

Judecători:

Ion Guzun

Elena Cobzac